

ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE GELİŞMELER BÜLTENİ

Sektörel Araştırma ve Strateji Geliştirme
Dairesi Başkanlığı

Temmuz 2013

SAYI: 67

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	i
1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER	1
ALMANYA	1
FRANSA.....	3
İTALYA	7
İSVEÇ.....	8
İNGİLTERE	9
İRLANDA.....	12
İSPANYA.....	13
ABD	16
KORE	19
2. ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER.....	20
BEREC	20
OECD	21
GSMA.....	29
GSMA.....	29
RCC.....	30

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

ŞEKİL 1: ÇALIŞMA GELİRLERİ İÇİN BİRLEŞTİRİLMİŞ İŞLEMLER ABONE SAYILARI (.000) VE ARPU (AVRO)	1
ŞEKİL 2: 4G HİZMETLERİNDE VERİ KULLANIMI	10
ŞEKİL 3: OECD ÜLKELERİNDE ERİŞİM HATTI SAYISI ARTIŞI, 1997-2011	22
ŞEKİL 4: DÜNYA ÇAPINDA EN BÜYÜK 100 FİRMA İÇİN İLETİŞİM NET GELİRLERİ, 2000-2011	23
ŞEKİL 5: ABONE, GELİR VE YATIRIMDAKİ BÜYÜME, 1980 - 2011	23
ŞEKİL 6: OECD ÜLKELERİNDEKİ KABLOSUZ VE SABİT GENİŞBANT ABONELİĞİ.....	24
ŞEKİL 7: TEKNOLOJİYE GÖRE HABERLEŞME ERİŞİM YOLLARINDAKİ YÜZDE DEĞİŞİM, 2009-2011.....	24
ŞEKİL 8: 2009-11 ARASINDA SABİT TELEFON ERİŞİM YOLLARINDAKİ (ANALOG + ISDN HATLAR) NET İLAVELER	25
ŞEKİL 9: TOPLAM GENİŞBANT ABONELİKLERİNDEKİ FİBER BAĞLANTI YÜZDESİ.....	26
ŞEKİL 10: 100 KİŞİ BAŞINA DÜŞEN HÜCRESEL MOBİL TELEFON ABONELİK SAYISI, 2011, 2N VE 3N	27
ŞEKİL 11: 3N ABONELERİNİN TOPLAMDAKİ ABONE SAYISINA GÖRE YÜZDESİ, 2011.....	27
ŞEKİL 12: HER BİR ERİŞİM HATTI İÇİN YAPILAN KAMU TELEKOMÜNİKASYON YATIRIMI	28

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

ÇİZELGE 1: FATURALI MOBİL TELEFON ABONELERİNE İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER.....	5
ÇİZELGE 2: ÖN ÖDEMELİ MOBİL TELEFON ABONELERİNE İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER.....	5
ÇİZELGE 3: TOPLAM MOBİL ABONELERİNE İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER	6
ÇİZELGE 4: SMS TRAFİĞİNE İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER	6
ÇİZELGE 5: TOPTAN KİRALIK DEVRE FİYATLARINDA İNDİRİM ORANLARI	13

YÖNETİCİ ÖZETİ

Diğer ülke ve uluslararası kuruluşların/birliklerin tecrübelerinden istifade edilmesi ve gündemlerinin takip edilmesi amacıyla söz konusu ülkelerin, uluslararası kuruluş ve birliklerin elektronik haberleşme sektörlerindeki gelişmelerden derlenen “Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteni” her ay hazırlanmakta ve kamuoyuna duyurulmaktadır.

Bu kapsamda; 2013 yılı Temmuz ayı bülteninde Almanya, Fransa, İngiltere, İrlanda, İtalya, İspanya, Hollanda, İsveç, ABD ve Kore gibi ülkeler ile GSMA (GSM Association, GSM Birliği), BEREC (Body of European Regulators for Electronic Communications, Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyicileri Grubu) ve OECD (Organization for Economic Cooperation and Development, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü) gibi uluslararası kuruluş ve birliklerdeki gelişmelere yer verilmiştir.

Bu bültenin hazırlanmasında genel olarak; Cullen International Telecom Big Five Update ve BMI Europe Telecommunication Insight raporlarının yanı sıra ilgili ülkelerin düzenleyicilerinin ve uluslararası kuruluşların/birliklerin internet sayfalarından faydalanılmıştır. Bu kapsamda, 2013 Temmuz Ayı Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteninde yer alan gelişmeler aşağıda özetlenmektedir:

- Almanya’da Vodafone Grup’un, Kabel Deutschland Grubu’nu (KDG) satın almak için 10,7 milyar avro (14 milyar ABD doları) teklif ettiğine ilişkin haberler yayımlanmaktadır. Böyle bir teklif yapıldığı ve reddedildiğine ilişkin haberler de yapılmış olmasına rağmen, Business Monitor International (BMI), Vodafone ve KDG’nin birleşmesinin şirketler için stratejik büyüme fırsatları sunacağını belirtmektedir.
- Hollanda’da Rotterdam Bölge Mahkemesi, Hollanda düzenleyici kurumu ACM’nin dava konusu iki olayda telefon dinleme verilerinden faydalanmasını yasaklamıştır.
- Fransa düzenleyici kurumu ARCEP, içlerinde Free ve Google gibi çok sayıda şirketin de bulunduğu “IP T trafiğinin Yönetiminde Teknik ve Mali Hususlar” konulu idari incelemeyi tamamlamıştır. İnceleme sonucunda şebeke tarafsızlığına aykırı bir uygulama tespit edilmemiştir.

- İtalya düzenleyici kurumu Agcom, İtalya Telekom'un yeni nesil erişim şebekesi üzerinden ticari olarak hizmet sunumuna izin vermiştir. Söz konusu şebeke eve/saha dolabına kadar fiber (FTTH/FTTC) şebekesi ve VDSL2 teknolojisi kombinasyonu temeline dayanmakta ve yüksek çözünürlüklü video gibi gelişmiş yeni hizmetlerin sunulmasına olanak sağlamaktadır.
- İsveç düzenleyici kurumu PTS tarafından açıklanan ve toplam beş İskandinav ve iki Baltık ülkesini kapsayan 2012 istatistiklerine göre; mobil internet abonesi başına en çok veri kullanan Kuzey Avrupa ülkesi İsveç olmuştur. Buna ek olarak İsveç, kişi başı 100 Mbit/sn. abonelik oranında da lider durumdadır.
- Finlandiya abone başına yıllık 2.300 dakikalık mobil telefon kullanımıyla İskandinav ülkeleri arasında birinci sıradadır. İsveç bu alanda Finlandiya'dan 300 dakika daha az kullanıma sahiptir.
- İngiltere'de 4G hizmetlerinde mobil piyasanın lideri Everything Everywhere (EE) 4G hizmetlerinin hızını iki katına çıkarmayı planlamakta olup kullanım limitlerini de arttıracaktır.
- İngiltere düzenleyici kurumu OFCOM daha önce boşaltılan frekans bantlarının paylaşımlı kullanılmasının mobil genişbant ve makineler arası iletişimde (M2M) rolünü anlamaya yönelik olarak hazırladığı kamuoyu görüşü dokümanını yayımlamıştır. İlgili doküman kapsamında OFCOM tarafından 7 Kasım 2013'e kadar kamuoyu görüşleri alınacaktır.
- İrlanda düzenleyici kurumu ComReg tarafından yapılan açıklamada, Avrupa Mobil Dolaşım ücretlerindeki bir dizi değişikliğin yürürlüğe girecek olması sebebiyle, 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren, kısa mesaj hizmeti ve sesli çağrı ücretlerine yönelik dolaşım ücretleri ile veri dolaşımı perakende tavan fiyatında indirimle gidileceği belirtilmiştir.
- İspanya düzenleyici kurumu CMT bazı toptan kiralık devre fiyatlarında indirimle gidilmesini onaylamıştır.
- İspanya'da pür uzun dönem artan maliyetlere dayalı mobil sonlandırma ücretleri 1 Temmuz 2013'ten itibaren uygulamaya konulmuştur.
- ABD düzenleyici kurumu FCC, 22 Temmuz 2013 tarihinde Amerika sınırları dahilinde yaşayan Asya Kökenli Amerikalılar ile Pasifik Adaları Yerlilerini (AAPI) bir araya getiren bir yuvarlak masa toplantısı düzenlemiştir.
- Güney Kore Bilim, Bilgi ve İletişim Teknolojisi ve Gelecek Planlama Bakanlığının

kamuya ücretsiz kablosuz genişbant hizmetini (Wi-Fi) ulusal bazda genişletmeyi planladığına ilişkin haberler basında yer almaktadır. Buna göre Bakanlığın 2017'ye kadar 12.000 noktada kamuya ücretsiz Wi-Fi hizmeti sunmayı amaçladığı anlaşılmaktadır.

- BEREC, bakır ve fibere erişim ile toptan genişbant erişim ücretlerinin Estonya Düzenleyici Kurumu ECA tarafından yukarıdan aşağıya tarihsel maliyetler – tam dağıtılmış maliyetler metodolojisiyle hesaplanmasını öngörmesine ilişkin Avrupa Komisyonunun endişelerine katıldığını belirtmiştir.
- Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü OECD, OECD Communications Outlook 2013 adlı raporunu yayımlamıştır. Raporda veri trafiğinin çoğu OECD üyesi ülkede hızla büyüdüğü ve işletmeciler açısından önemli bir gelir kaynağı haline gelmeye başladığı ifade edilmekte olup, internet sektörünün büyümeye devam etmekle birlikte büyüme hızının azalmaya başladığının altı çizilmektedir.
- OECD'de Temmuz 2013 başında işletmeciler tarafından mobil telefon hizmetiyle birlikte sunulan 'ucuz' veya 'bedava' telefon cihazlarının gerçekte tüketiciler açısından avantajlı olup olmadığını sorgulayan bir çalışma makalesi yayımlanmıştır. Anılan makaleye göre, taahhütlü sözleşme yoluyla hizmet ile cihazın satışının birbirine bağlanması yoluyla firmalar kârlarını artırmışlardır.
- GSMA; Mobil Dünya Başkenti Barselona'nın m-eğitim inisiyatifi olan "mSchools" programına ortak olarak katılacağını açıklamıştır.

1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER

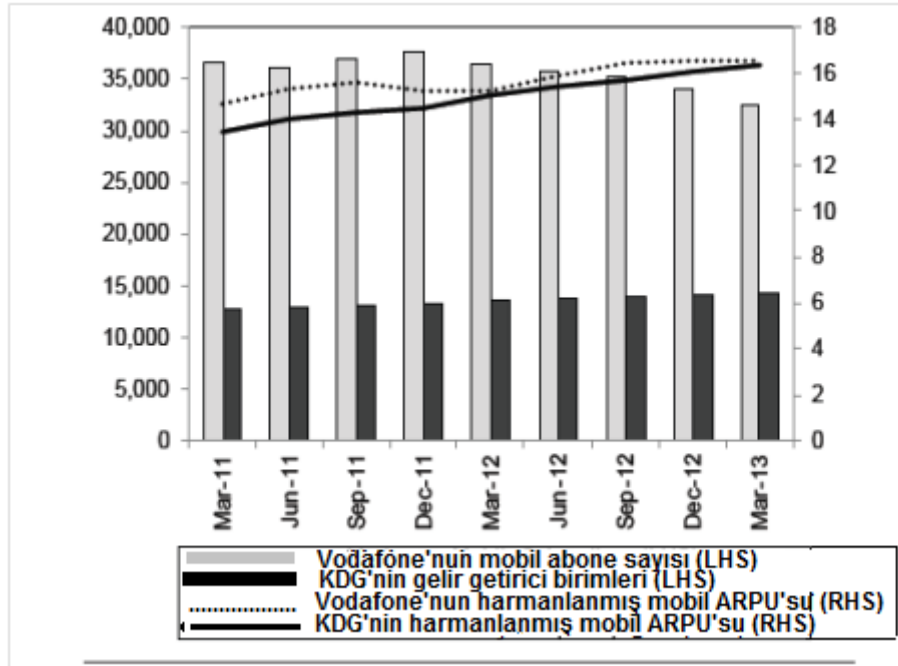

ALMANYA

1. Vodafone'nin KDG'yi Satın Alma Arzusu

Vodafone Grup'un, Kabel Deutschland Grubu'nu (KDG) satın almak için 10,7 milyar avro (14 milyar ABD doları) teklif ettiğine ilişkin haberler yayımlanmaktadır. Böyle bir teklif yapıldığı ve reddedildiğine ilişkin haberler de olmasına rağmen, Business Monitor International (BMI), Vodafone ve KDG'nin birleşmesinin şirketler için stratejik büyüme fırsatları sunacağını belirtmektedir.

Şekil 1: Çalışma Gelirleri için Birleştirilmiş İşlemler
Abone sayıları (.000) ve ARPU (avro)

Kaynak: BMI, Vodafone, KDG

Anlaşma; her iki şirketin giderek artan şekilde erişimin her yerde ve her zaman mümkün olmasını talep eden bir müşteri tabanına sabit ses, mobil ses ve veri, yüksek hızlı genişbant ve video hizmetlerinin geniş bir karışımını sunan tam yakınsak servis sağlayıcıları olma tutkularını ortaya koymaktadır. Bu eğilim, bölgesel ve

küresel düzeyde vuku bulmaktadır ve Vodafone, KDG konusunda istekli bir şekilde hareket etmek suretiyle önemli pazarlarda konumunu korumaya istekli olduğunu göstermektedir.

Almanya'da Vodafone'nin esas işi mobil hizmetlerde; yeni müşteriler elde etmeyi daha maliyetli kılan pazar doygunluğu ve fiyat rekabeti, ses hizmetlerinin azalan kullanımı söz konusudur ve müşterilerin üçüncü taraf mesajlaşma uygulamalarını kullanma tercihi ve sonlandırma ücretleri konusunda düzenleyici tarafından dayatılan tarifelerden kaynaklanan düşen hizmet gelirleri dahil olmak üzere gelirleri birkaç cepheden baskı altındadır. Şirket seçkin müşterilere ve hizmetlere daha fazla odaklandığı için Vodafone'nin müşteri tabanı azalmaktadır ve kablo işletmecileri kendi ürün portföylerinde mobil hizmetleri içermeye başlamışlardır. Bu koşullar altında, Vodafone'nin pahalı mobil şebeke sürüm yükseltmelerine yatırım yapması zordur.

Vodafone; yaşlanmış bakır erişim şebekesi ile hizmet sunduğu mevcut sabit ses ve genişbant kullanıcı tabanını mümkün olduğu yerlerde KDG'nin kablo şebekesine taşıyabilecektir. xDSL özellikli anahtarlamaların devreden çıkarılması daha düşük işletme ve bakım maliyetlerine ve ayrıştırılmış yerel ağlar ile veri akış erişim hizmetleri için ödeme yapma ihtiyacını ortadan kaldıracaktır. KDG'nin şebekesinin hizmet sunmadığı alanlarda Vodafone, kendi xDSL sistemlerini çalıştırmaya ya da Deutsche Telekom'dan (DT) kiralanan VDSL veri akışı bağlantılarını kullanarak müşterilerine erişim sağlamaya devam edebilecektir.

Satın almanın gerçekleşmesi durumunda, Vodafone Almanya'da 32,4 milyon mobil, 5 milyon geniş bant ve 7,6 milyon TV müşterisine sahip olacaktır. Buna karşılık, DT şu anda 37 milyon mobil, 12,44 milyon geniş bant ve 2 milyon TV abonesine hizmet vermektedir. Vodafone'nin artan pazar payı entegre hizmetlerini daha agresif bir şekilde pazarlamak için gerekli gücü sağlayacak ve DT'nin geçmişte daha etkin olduğu bir alanda daha etkin olarak kurumsal pazarı ele almasına yardımcı olacaktır. Maliyet-etkin trafik yönlendirme sistemlerini isteyen bölgedeki büyük işletmeler, diğer telekom taşıyıcıları ve içerik dağıtım şebekeleri açısından KDG'nin cezbediciliğini artıran % 80'i yüksek hızlı DOCSIS 3.0 (Kablo TV ve kablo modemler aracılığıyla veri

aktarımı için standartlar kümesi) teknolojisine yükseltilmiş geniş şebekesi, Vodafone'nin mobil taşıma kapasitesini de önemli ölçüde arttıracaktır.

HOLLANDA

1. Teknik Takip Verilerinin Kullanımına İlişkin Kararın Temyize Götürülmesi

Rotterdam Bölge Mahkemesi, Hollanda düzenleyici kurumu ACM'nin dava konusu iki olayda telefon dinleme verilerinden faydalanmasını yasaklamıştır. ACM'nin söz konusu kararları telefon dinleme verilerine dayandığı için bu kararların geçerliliği de kalmamıştır.

ACM, Bölge Mahkemesinin iki kararını da Hollanda Ticaret ve Sanayi Temyiz Mahkemesine (CBb) taşımıştır. ACM Başkanı Chris Fonteijn konuya ilişkin açıklamasında “Bu bir prensip konusu ve diğer düzenleyici kurumları da kapsayan etkileri olabilir, Bölge Mahkemesi'nin kararı neticesinde ciddi ihlaller gerçekleştiren işletmecilere herhangi bir yaptırım uygulanamaması sonucu ortaya çıkacaktır.” ifadelerine yer vermiştir.¹

FRANSA

1. Şebeke Tarafsızlığı

Fransa düzenleyici kurumu ARCEP, içlerinde Free ve Google gibi çok sayıda şirketin de bulunduğu “IP Trafikinin Yönetiminde Teknik ve Mali Hususlar” konulu idari incelemeyi tamamlamıştır.

Tüketicileri Koruma Derneği Başkanlığından Eylül 2012'de gelen talep üzerine internet servis sağlayıcısı Free ve Google arasındaki IP trafiğinin yönlendirilmesine

¹ Konuya ilişkin detaylı bilgiye <https://www.acm.nl/en/publications/publication/11727/ACM-to-appeal-Courts-ruling-against-use-of-wiretap-data/> linkinden ulaşılabilir.

ilişkin mali ve teknik konuların netleştirilmesi amacıyla ARCEP idari bir inceleme başlatmıştır. Bu kapsamda ARCEP ilgili şirketler ile birlikte, Free ve internet şirketleri arasındaki trafiğin belirli bir bölümünü taşıyan transit taşıyıcıları da incelemiştir. 6 ayı aşan inceleme sürecinin sonucunda ulaşılan sonuçlara aşağıda yer verilmektedir:

- Free ve Google arasındaki trafik doğrudan iki yönlü olarak peering yöntemine göre ve dolaylı olarak çok sayıda uluslararası transit taşıma hizmeti sağlayıcısı tarafından ödemeli arabağlantı yoluyla taşınmaktadır.
- En çok bant genişliğine ihtiyaç duyulan uygulamaların kullanımının da artması nedeniyle Free'nin arabağlantı ve IP veri trafik yönlendirme kapasitesi yoğun saatlerde tıkanıklığa uğramaktadır. Bu sıkıntı tüm internet servis sağlayıcıların uğraşması gereken bir sıkıntıdır.

İnceleme sonucunda Free ve Google arasında arabağlantının yönetimi ve IP trafiğinin yönlendirilmesinde ayrımcılık yapıldığına ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Diğer bir ifade ile şebeke tarafsızlığına aykırı bir uygulama gözlenmemiştir.

2. Mobil Hizmetler Piyasası

ARCEP, 2013 yılı ikinci çeyreği itibariyle Fransa'da mobil hizmetler piyasasına ilişkin temel göstergeleri yayınlamıştır.

Aşağıdaki Çizelge 1'de faturalı mobil telefon abonelerine ilişkin temel göstergelere yer verilmektedir.

Çizelge 1: Faturalı Mobil Telefon Abonelerine İlişkin Temel Göstergeler

	Haziran 2012	Eylül 2012	Aralık 2012	Mart 2013	Haziran 2013
Faturalı Abone Sayısı	52.074.000	53.457.000	54.893.000	56.359.000	58.140.000
Abone sayısında 3 aylık net artış	1.421.000	1.384.000	1.436.000	1.466.000	1.781.000
Abone sayısında 3 aylık net büyüme	%2,8	%2,7	%2,7	%2,7	%3,2
Yıllık net büyüme	%10	%11,1	%12	%11,3	%11,6

Kaynak: ARCEP

Aşağıdaki Çizelge 2'de ön ödemeli mobil telefon abonelerine ilişkin temel göstergeler yer almaktadır.

Çizelge 2: Ön Ödemeli Mobil Telefon Abonelerine İlişkin Temel Göstergeler

	Haziran 2012	Eylül 2012	Aralık 2012	Mart 2013	Haziran 2013
Ön Ödemeli Abone Sayısı	18.387.000	18.475.000	18.244.000	17.319.000	16.639.000
Abone sayısında 3 aylık net artış	-437.000	88.000	-231.000	-925.000	-681.000
Abone sayısında 3 aylık net büyüme	-%2,3	%0,5	-%1,2	-%5,1	-%3,9
Yıllık net büyüme	-%1,4	-%2,2	-%6,7	-%8,0	-%9,5

Kaynak: ARCEP

Aşağıdaki Çizelge 3'te ise toplam mobil telefon abonelerine ilişkin temel göstergeler yer almaktadır.

Çizelge 3: Toplam Mobil Abonelerine İlişkin Temel Göstergeler

	Haziran 2012	Eylül 2012	Aralık 2012	Mart 2013	Haziran 2013
Toplam Abone Sayısı	70.460.000	71.932.000	73.137.000	73.678.000	74.779.000
Abone sayısında 3 aylık net artış	984.000	1.472.000	1.205.000	541.000	1.101.000
Abone sayısında 3 aylık net büyüme	%1,4	%2,1	%1,7	%0,7	%1,5
Yıllık net büyüme	%6,8	%7,4	%6,7	%6,0	%6,1
Penetrasyon Oranı	%108	%110,2	%112,1	%112,4	%114,1

Kaynak: ARCEP

Aşağıdaki Çizelge 4'te ise SMS trafiğine ilişkin veriler gösterilmektedir.

Çizelge 4: SMS Trafiğine İlişkin Temel Göstergeler

	Haziran 2012	Eylül 2012	Aralık 2012	Mart 2013	Haziran 2013
SMS Sayısı (milyar adet)	45,426	43,725	48,239	49,805	47,563
SMS sayısında 3 aylık net artış (milyar adet)	1,054	-1,702	4,515	1,565	-2,241
SMS sayısında 3 aylık net büyüme	%2,4	-%3,7	%10,3	%13,9	-%4,5
Yıllık net büyüme	%27,7	%21,3	%15,6	%12,2	%4,7
Abone başına	225	213	231	237	222

aylık ortalama SMS sayısı					
------------------------------	--	--	--	--	--

Kaynak: ARCEP

1. Genişbant şebekesi Yenileme Sonuçları

Agcom, İtalya Telekom'un yeni nesil erişim şebekesi üzerinden ticari olarak hizmet sunumuna izin vermiştir. Söz konusu şebeke eve/saha dolabına kadar fiber (FTTH/FTTC) şebekesi ve VDSL2 teknolojisi kombinasyonu temeline dayanmakta ve yüksek çözünürlüklü video gibi gelişmiş yeni hizmetlerin sunulmasına olanak sağlamaktadır. Metroweb ve Fastweb gibi diğer yetkilendirilmiş operatörlerin de kendi gelişmiş fiber şebekeleri bulunmakta ve İtalya Telekom'un yeni nesil erişim şebekesine izin verilmesi onlar üzerindeki baskıyı arttırmaktadır.

Avrupa'daki yerleşik işletmeciler eski bakır şebekelerini, veri iletim hızını arttıran ve enterferansı ortadan kaldıran VDSL2 teknolojisi ile yenilemektedir. Bu teknoloji genişbant hızını ve hizmet kalitesini artırmada kullanılan en uygun modeldir. Aynı zamanda bakır şebekenin kullanım süresini de uzatmaktadır. İtalya Telekom tarafından FTTC ve VDSL2 kombinasyonunda yeni nesil şebeke ile 33 şehre ulaşılmış olup mevcut durumda 25 ilde 30 Mbps ve üzeri hızlarda veri transferi yapılmaktadır.

Agcom'un, yeni nesil şebeke üzerinden İtalya Telekom'un ticari olarak hizmet sunmasına izin vermesi söz konusu işletmecinin referans erişim ve arabağlantı teklifinden ve şebekenin diğer işletmeciler tarafından kullanımına ilişkin hüküm ve koşulları belirleyen taahhütlerden memnun olduğu anlamına gelmektedir. Bu şartlar Vodafone, Wind gibi işletmecilere kendi müşterilerine İtalya Telekom altyapısı üzerinden hizmet sunma imkânı vermektedir. İtalya Telekom yaptığı yatırımlar nedeniyle bu durumu gönüllü olarak kabullenmemiştir. Ancak, toptan piyasadaki hızlı gelişmeler ve artan şeffaflık yerel yetkililer ve Avrupa Komisyonu tarafından memnuniyetle karşılanacaktır.

Ülkenin devam eden ekonomik problemlerine rağmen, sabit ve mobil genişbant hizmetlerine yönelik talep sürekli artmaktadır. İtalya Telekom'un toptan ve perakende müşterileri, ADSL hizmetinden ayrılarak mobil genişbant hizmetlerin yanı sıra diğer işletmecilerin sağladığı yüksek hızlı fiber hizmetlere geçiş yapmasından dolayı azalma eğilimindedir. Bu nedenle yeni nesil erişim şebekesine izin verilmesi İtalya Telekom'un sabit tarafına ve diğer işletmecilere bir rahatlama sağlayacaktır.

İSVEÇ

1. En Çok Veri Talebi Olan Kuzey Avrupa Ülkesi

İsveç düzenleyici kurumu PTS tarafından açıklanan ve toplam beş İskandinav ve iki Baltık ülkesini kapsayan 2012 istatistiklerine göre; mobil internet abonesi başına en çok veri kullanan Kuzey Avrupa ülkesi İsveç olmuştur. Buna ek olarak İsveç, kişi başı 100 Mbit/sn. abonelik oranında da lider durumdadır.

İsveçliler, mobil genişbant abonesi başına yıllık yaklaşık 12 Gigabyte'lık veri kullanmaktadır. Bu miktar İsveç'i İskandinav ülkeleri arasında en çok mobil veri transferi yapan ülke konumuna getirmektedir. Finlandiya yaklaşık 10 Gigabyte'lık kullanımla ikinci sıradadır. Yüksek miktarda veriyi hızlı bir şekilde indirme talebi doğrultusunda, İsveç 100Mbit/sn ve daha yüksek hız kapasiteli abonelik konusunda da liderliği elde etmiştir. Her 10 İsveçliden biri bu kapasitede bir abonelikten faydalanmaktadır.

2. En Yüksek Mobil Telefon Kullanımı

Finlandiya abone başına yıllık 2.300 dakikalık mobil telefon kullanımıyla anılan ülkeler arasında birinci sıradadır. İsveç bu alanda Finlandiya'dan 300 dakika daha az kullanıma sahiptir. Finlandiya'da sabit telefon aboneliğinin çok düşük olması bu durumun sebeplerinden biri olarak değerlendirilmektedir.

Başta İsveç olmak üzere SMS kullanımı birçok ülkede düşüş göstermektedir. Yazılı mesaj kullanımında Litvanya birinci sırada yer alırken abone başına yıllık 1.500'den fazla mesaj yollanmaktadır.

İNGİLTERE

1. Everything Everywhere Hızının Artırılması

İngiltere’de 4G hizmetlerinde mobil piyasanın lideri Everything Everywhere (EE) 4G hizmetlerinin hızını iki katına çıkarmayı planlamakta olup kullanım limitlerini de arttıracaktır. Söz konusu kampanya EE’nin sunmuş olduğu 4G hizmetleri için iki yıllık abonelik sözleşmesi imzalamayı taahhüt eden kullanıcılara yönelik olup, 2013 sonunda hizmete başlaması beklenen O2 ve Vodafone’dan önce mümkün olduğunca 4G kullanıcılarını kendine bağlama hamlesi olarak görülmektedir.

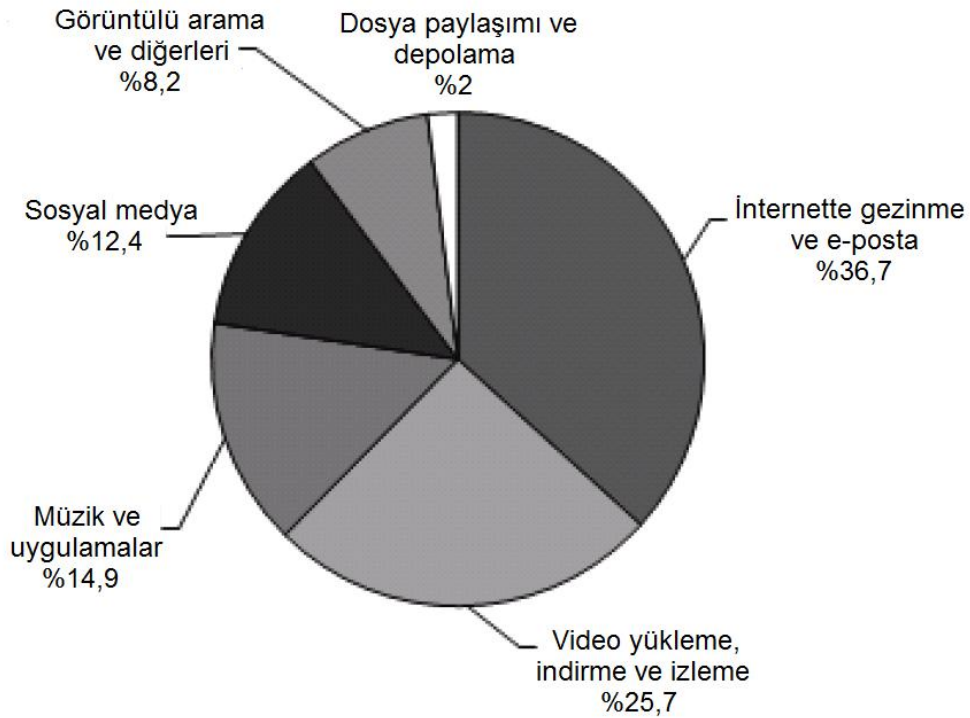
Hâlihazırdaki analizler böyle bir kampanya yapılması dahi olası rakiplerin EE’nin seviyesine ulaşamayacağını gösterse de EE’nin yaşamakta olduğu kaygı rakip işletmecilerin 4G hizmetlerini hayata geçirmesinin yavaş büyüyen 4G piyasasında EE’nin pazar payını etkilemesi kaygısıdır. Böyle bir kampanya yapılmazsa EE’nin 4G pazarındaki büyük ve önemli avantajını beklenenden hızlı kaybedileceği değerlendirilmektedir.

EE’nin 2013 yılı ilk çeyrek sonuçlarına göre Mart 2013 itibarıyla 318.000 4G abonesi bulunmaktadır. Söz konusu işletmecinin beş ay önce hizmet vermeye başladığı düşünüldüğünde bu durum iyi bir başlangıç olarak değerlendirilmektedir. İngiliz Telegraph gazetesi ile yapılan bir röportajda şirketin başkanı Olaf Swantee Nisan sonu itibarıyla 400.000, yılsonu itibarıyla ise 1 milyon aboneye ulaşmayı hedeflediklerini ifade etmiştir. 2013 yılının ilk çeyreği itibarıyla mevcut 4G aboneleri şirketin tüm abonelerinin sadece %1,2’sini oluşturmaktadır. 300.000’ün üzerinde abone her ne kadar iyi bir başlangıç olarak değerlendirilse de yüzde İngiltere’nin hâlihazırdaki tek 4G işletmecisi için biraz düşük kalmaktadır. Swantee pazara yeni

giren işletmecilerin fiyat ve hız açısından EE'ye ulaşmasının mümkün olmadığını belirtse de şirketin son hamleleri pazara girecek yeni rakiplerinden endişe duyduğunu göstermektedir.

Vodafone ve O2'nin 4G stratejilerinin ne olacağı ile ilgili kısıtlı bilgi bulunmaktadır. Vodafone yeni hizmeti için yüksek fiyatlandırmayı seçerek düşük bütçeli yüksek sayıdaki abone grubunu EE'ye bırakacak gibi görünmektedir. O2 tüketici hedefleriyle ilgili herhangi bir bilgi vermemekle birlikte OFCOM'un ülke çapında %98 kapsama için koyduğu tarih olan 2017'den çok çok önce bu kapsama oranına ulaşacağını vurgulamaktadır. EE'nin yeni kampanyaları bu iki işletmecinin nasıl davranacaklarını yeniden şekillendirebilir. Tüketiciler diğer firmaların sunduğu hizmetlerle EE'nin hizmetlerini karşılaştırabilir hale geldiklerinde işletmecilerin stratejilerini duruma göre ayarlayacağı tahmin edilmektedir. Vodafone'nin yüksek fiyatlı hizmet sunumunda başarılı olabilmesi için tüketicileri daha hızlı ve daha kaliteli hizmet verdiğine ikna etmesi gerekecektir.

Şekil 2: 4G Hizmetlerinde Veri Kullanımı

Kaynak: Everything Everywhere

Son noktada işletmecilerin 4G hizmetini ne kadar çabuk ve verimli sunacaklarının en güzel göstergesi hizmetin sunumundan yüksek oranda ARPU elde edip etmediklerinden anlaşılabacaktır. EE'den elde edilen verilere göre 4G hizmetinden elde edilen ARPU son iki çeyrekte düşmektedir ve bu durum 4G hizmetinin umulduğu kadar hızlı benimsenmeyeceğinin en önemli göstergesidir.

Ancak bu noktada en önemli göstergelerden bir diğeri de EE'nin 2012 yılı dördüncü çeyreği raporunda yer alan ARPU verileridir. EE söz konusu raporda 4G hizmetini erkenden benimseyen tüketici grubunun şirketin ortalama ARPU'sundan %10 daha fazla ARPU ürettiklerini ifade etmektedir. Dolayısıyla ilk etapta tüm işletmeciler için en önemli amaç bu momentumu devam ettirmeye çalışmak olacaktır. Bu yapıldıktan sonra daha fazla gelirin elde edileceği alan hızlı ve verimli 4G şebekesi üzerinden bol çeşitli içerik hizmeti sağlamak olacak, bu gelirler ise 4G lisansı ve şebeke oluşturma maliyetlerini karşılamak için kullanılacaktır.

2. Spektrum Paylaşımı Konusunda Kamuoyu Görüşlerinin Alınması

İngiltere düzenleyici kurumu OFCOM daha önce boşaltılan frekans bantlarının paylaşımlı kullanılmasının mobil genişbant ve makineler arası iletişimde (M2M) rolünü anlamaya yönelik olarak hazırladığı kamuoyu görüşü dokümanını yayımlamıştır. Söz konusu dokümanın temel amacı; spektrum paylaşımının daha fazla frekansa erişime olanak sağlayıp sağlamayacağını ve bu vesileyle yenilikçiliği artırıp arttırmayacağını anlamaktır. Bunlara ek olarak; spektrum paylaşımının potansiyel dezavantajları ve farklı spektrum kullanıcıları arasındaki yaratabileceği enterferansın da tartışıldığı dokümanda spektrum paylaşımı ile ilgili olarak dört ana husus vurgulanmış olup bu hususlar aşağıda sıralanmıştır:

- Wi-Fi'nin gelecekteki kullanımını destekleme,
- Mobil genişbant ve M2M tarafından kullanılan spektrum miktarının gelecekte coğrafi tabanlı olarak artırılması,
- Paylaşım yapan cihazlar arasında dinamik spektrum erişimi teknolojisi kullanılarak paylaşımın artırılması,

- Araştırma ve geliştirmeye olanak sağlamak amacıyla paylaşılan spektruma daha hızlı erişim.

Kamuoyu görüşü dokümanının hâlihazırdaki temel odağı paylaşılan spektrumun mobil genişbant ve M2M sektörlerinde kullanılması olsa da, OFCOM bu yaklaşımın diğer sektörlerde de daha geniş erişim imkânı sağlayacağını düşünmektedir. Bir örnek vermek gerekirse paydaşların spektrum paylaşımının iyi olacağını ve tüketiciler ile vatandaşlara ek fayda sağlayacağını düşündüğü sektörler hakkında ilgili otoriteyi yönlendirmesinin önü açılacak olup ilgili kamuoyu dokümanı OFCOM tarafından belirlenen tarih olan 7 Kasım 2013'e kadar açık kalacaktır.

1. Dolaşım (Roaming) Ücretleri

İrlanda düzenleyici kurumu ComReg tarafından yapılan açıklamada, Avrupa Mobil Dolaşım ücretlerindeki bir dizi değişikliğin yürürlüğe girecek olması sebebiyle, 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren, kısa mesaj hizmeti ve sesli çağrı ücretlerine yönelik dolaşım ücretleri ile veri dolaşımı perakende tavan fiyatında indirimle gidileceği belirtilmiştir. 1 Temmuz 2013 tarihi itibarıyla, AB içerisinde müşterilere yansıtılacak maksimum² dolaşım ücretlerine aşağıda yer verilmektedir:

Arama yapılan sesli çağrılar için dolaşım ücreti, dakika başına, 35,67 sentten 29,52 sente düşürülmüştür.

- Alınan sesli çağrılar için dolaşım ücreti, 9,84 sentten 8,61 sente düşürülmüştür³.
- Kısa mesaj alınması ücretsiz olup, gönderilen her kısa mesaj için 11,07 sent olan dolaşım ücreti, 9,84 sente düşürülmüştür.

² Söz konusu ücretler alternatif bir dolaşım paketine sahip olmayan müşteriler için uygulanabilecek KDV dahil maksimum ücretleri göstermektedir.

³ Dolaşım sesli çağrıları işletmeciler tarafından saniye bazında faturalandırılmasına karşın, bazı işletmeciler minimum 30 saniyelik bir ücretlendirme yapabilmektedir.

- Veri alınıp gönderilmesinde, MB başına 86,10 sent olan maksimum fiyat, 55,35 sente indirilmiştir⁴.
- Sesli mesaj alınması ücretsiz olup, dinlenmesi ücrete tabi olabilmektedir.

1. Yeni Toptan Kiralık Devre Fiyatları

Aşağıdaki Çizelge'den de görüldüğü gibi, İspanya düzenleyici kurumu CMT bazı toptan kiralık devre fiyatlarında indirimle gidilmesini onaylamıştır:

Çizelge 5: Toptan Kiralık Devre Fiyatlarında İndirim Oranları

Kiralık Devreler	Hız	Onaylanmış fiyat değişimi (%)
Sonlandırma kısmı (geleneksel)	Nx64 kb/sn	+10
	2 Mb/sn	-15
	34 Mb/sn	-5
	15 Mb/sn	-5
Sonlandırma kısmı (Ethernet)	10 Mb/sn	-20,6
	100 Mb/sn	-5,1
	1000 MB/sn	-17,9
Trank (Telefon hattı)	Uygulanamaz	-31,20 (9 denizaltı hattında geçerli olmak üzere. İspanyol Yarımadası-Kanarya Adaları hattındaki fiyatlar, bu hat üzerindeki artan rekabet sebebiyle değiştirilmemiştir.)

Kaynak: Cullen International

⁴ Veri kullanımı kbyte üzerinden ücretlendirilmekte olup, bazı işletmeciler, MMS mesajları için adet üzerinden hesaplandırma yapabilmektedir.

2 Mb/sn kiralık devrelerin sonlandırma kısmı için yapılan fiyat indirimi, daha önce öngörülenden daha fazla olmuştur.

Komisyonun, önerilen fiyatların, özellikle 2Mb/sn devreleri için, EPG'ye (etkin piyasa gücü) sahip işletmecinin maruz kaldığı maliyetlerle tutarsızlık göstermesi ile ilgili görüşü üzerine CMT bu düzenlemeye gitmiştir.

2. Mobil Toptan Hizmetler

Pür uzun dönem artan maliyetlere dayalı mobil sonlandırma ücretleri 1 Temmuz 2013'ten itibaren uygulamaya konulmuştur.

Buna göre, simetrik pür aşağıdan yukarı uzun dönem artan maliyet esasına dayalı mobil sonlandırma ücreti, 1 Temmuz 2013 tarihi itibarıyla bütün mobil işletmeciler için 1,09 € sent/dk. olarak uygulanacaktır.

Bu uygulama, 16 Nisan 2012'den itibaren yürürlükte olan kademeli azalmanın son aşamasıdır. CMT, gelecekteki mobil sonlandırma ücretleriyle ilgili henüz bir karar almamıştır.

Yoğun ve yoğun olmayan saatlerin farklılaştırmasına izin verilmemiş ve mobil sonlandırma ücretlerinin saniye bazında faturalandırılması zorunlu kılınmıştır.

3. Yoigo'nun Performansı

İspanyol mobil şebeke işletmecisi Yoigo, 2013 ikinci çeyrek için güçlü mali sonuçlar ve faaliyet sonuçları elde ettiğini açıklamıştır. Sesli olmayan hizmetlerin artan tüketimi sebebiyle gelirler, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %20 artmıştır ve bu artış, işletmecinin rakiplerinden daha iyi performans gösterdiğini ve durgun piyasadaki birkaç olumlu gelişmeden biri olmuştur. Geçmişte, ana şirket TeliaSonera, İspanya

piyasasındaki en küçük aktör olarak devam eden şirketi elden çıkarmayı düşünmüştür. Son sonuçların bu düşüncüyü duraksatabileceği; fakat uzun vadedeki görüntünün en iyi ihtimalde dahi zorlayıcı olduğu belirtilmektedir.

TeliaSonera, Yoigo da dâhil olmak üzere, bağlı ortaklıklarının performanslarıyla ilgili genellikle açıklamada bulunmamaktadır. 2013'ün ikinci çeyreğinde de, Yoigo'nun yalnızca temel başarılarının şirket içeriğinde nakledilmesi ise yine istisna yaşanmadığını göstermektedir: gelirler %20'lik artışla 261 milyon avroya; faiz, vergi ve amortisman öncesi kâr (EBITDA) %51'lik artışla 21,5 milyon avroya; faiz, vergi ve amortisman öncesi kâr marjı 6,5 yüzde puan artışla hala düşük bir seviye olan %8,2'ye; kayıtlı abone sayısı %21,2'lik artışla 3,819 milyona ulaşmıştır.

En ilginç olan nokta şudur ki; Yoigo devamlı olarak yeni müşteriler eklemeyi başarabilmişken; rakipleri Movistar, Vodafone ve Orange aynı başarıyı sağlayabilmekte zorlanmıştır. Yoigo ayrıca, çok önemli olan faturalı hat sektöründe, rakiplerinin yine geniş ölçüde yakalayamadığı büyümeyi sürdürebilmiştir. Özellikle, sesli olmayan hizmetler, şu anda mobil hizmet gelirlerinin %39 gibi diğerleri tarafından toplanabilecek büyük bir oranını oluşturmaktadır.

Bununla birlikte, 2013 yılının ilk çeyreği için, piyasadaki diğer oyuncuların ortalaması %71'i bulurken, Yoigo'nun müşterilerinin yalnızca %54'ü faturalı hat hizmetindedir (2013 ikinci çeyrek verileri henüz açıklanmamıştır). Bu, nispeten piyasaya yeni giren oyuncuyu, rakiplerine karşı, İspanya'daki sabit telefon altyapı eksikliğinin sebep olduğu olumsuz bir duruma sokmaktadır ki bu da, rakiplerinin daha sağlıklı gelir karışımları oluşturma ve seçkin müşterileri elinde tutma yolu olarak teşvik ettikleri yakınsak ürünlere benzer ürünler arz etmesini engellemiştir.

Rakiplerine ve İspanya'daki durgun mobil piyasasına oranla daha iyi performans gösteriyor olmasına rağmen Yoigo daha geniş çaplı piyasa hareketleriyle yenik düşebilecek bir niş oyuncu olarak piyasadaki varlığını sürdürmektedir. Düşük kâr marjları; TeliaSonera'nın lisanslar, altyapı ve spektruma yaptığı yatırımlardan kazanç sağlamasını olumsuz yönde etkilemiş ve Yoigo, yerleşik işletmecilerin yanı sıra birçok yeni oyuncu tarafından sunulan yeni 4. nesil mobil hizmetleriyle (4G LTE) de

yarışmak zorunda kalmıştır. Faiz, vergi ve amortisman öncesi kâr (EBITDA) marjının düşük olması sebebiyle Yoigo'yu elden çıkarmak bir seçenek olarak görülmektedir. Özellikle, TeliaSonera'nın Avrupa'nın başka yerlerindeki genişleme planlarını finanse edebilecek nakde olan ihtiyacı düşünüldüğünde, elden çıkarma TeliaSonera'nın yapması gereken olarak görülmektedir.

ABD

1. Asya Kökenli Amerikalılar ile Pasifik Adaları Yerlileri (AAPI) Yuvarlak Masa Toplantısı

ABD düzenleyici kurumu FCC'nin Tüketici ve Devlet İşleri Bürosunun, Tüketici İlişkileri ve Kamuya Erişim birimi toplumun elektronik haberleşme hizmetlerinden yeterince yararlanamayan kesimine ulaşmak ve FCC'nin hizmet sunduğu değişik toplum bölümlerinin ihtiyaçlarını karşılamak için yeni ve yaratıcı yollar bulmaktan sorumludur.

Bu amaçla ilişkili olarak 22 Temmuz 2013 tarihinde Amerika sınırları dahilinde yaşayan Asya Kökenli Amerikalılar ile Pasifik Adaları Yerlilerini (AAPI) bir yuvarlak masa toplantısı ile bir araya getiren ilgili birim, toplantının açılışını FCC'nin yeni Başkanı Mignon Clyburn ile yapmıştır. Toplantıya Beyaz Saray'ın Asya Kökenli Amerikalılar ile Pasifik Adaları Yerlilerine yönelik oluşturduğu inisiyatifin FCC'deki temsilcisi olan Kurul üyesi Ajit Pai de katılmış olup, toplantının ana gündemini AAPI toplumu, alım gücü düşük toplum bölümleri, FM radyo istasyonları, küçük işletmecilere yönelik fırsatlar, genişbant, sayısal okur-yazarlık, sağlık olanakları, kamu-özel işbirliği, rekabet için bağlan kampanyası, herkese erişim kampanyası, teşvikli ihaleler ve tüketicilere ilişkin olarak fatura şoku ve tüketicinin onayı alınmamış ödemeler oluşturmuştur.

Katılımcılar ve FCC yetkilileri arasında gerçekleştirilen tartışmalar yoğun ve çok verimli geçmiştir. Tartışmaların sonucunda AAPI toplumunun küçük ve birbirinden

farklı bölümleri ile FCC arasında etkin ve verimli bilgi alışverişini temin etmeye yönelik yeni bir çerçeve oluşturulmuştur. Bilgi alışverişi ile ilgili oluşturulan yeni çerçevenin en önemli unsuru yerel kültüre bağlı olarak değişen bilgilere farklı dillerde nasıl erişim sağlanacağı ile ilgilidir.

FCC, katılımcılardan aldığı pozitif geri bildirimin beklenenin üzerinde olması sebebiyle ilerleyen günlerde aynı grupla çevrimiçi paneller, seminerler, konferanslar ve düzenli toplantılar yapmayı planlamaktadır.⁵

2. Teşvikli İhalelerin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Bilgilerin Kamuoyu İle Paylaşılması

FCC'nin Teşvikli İhale Görev Gücü (IATF) teşvikli ihalelerin yeniden yapılandırılması ile ilgili çeşitli konularda görüş almak ve ihale sisteminde kullanılan yazılımın güncellenmesinde kullanılmak üzere bir kamuoyu dokümanı yayımlamış olup yeniden yapılandırma FCC'nin teşvikli ihale sisteminin geriye doğru ve ileriye doğru ihaleler ile birlikte en önemli üç parçasından bir tanesidir.

Yeniden yapılandırma karasal analog yayın yapan televizyon kanallarının kullandığı frekans bantlarının daha uygun bantlara kaydırılması ve boşalan frekansların mobil genişbant hizmetleri için geniş bir frekans aralığı oluşturulması amacıyla kullanılması anlamına gelmektedir.

Kamuoyu dokümanı ve dokümana eşlik eden diğer materyaller her bir televizyon kanalına hâlihazırda kullanmakta olduğu frekansın tahsis edilmesi ya da yeni bir frekans verilmesi durumunda ne tür sonuçlar oluşacağı ile ilgili taslak bir ön analiz içermekte olup, frekans spektrumu ile ilgili diğer düzenlemeler ile uyumlu bir şekilde hazırlanmıştır.

İlgili dokümanlar ve dokümanların içerdiği analizler televizyon yayıncılarının hâlihazırda kullanmakta oldukları frekans bantlarını teyit etmesini ve yeniden yapılandırma olması durumunda ne tür kısıtlamalara tabi olacaklarını öğrenmesini

⁵ Daha detaylı bilgiye <http://www.fcc.gov/blog/aapi-roundtable> linkinden ulaşılabilmektedir.

sağlamaktadır. Doküman ve ekleri aynı zamanda yeniden yapılandırmaya tabi tutulma durumu oluşursa Spektrum Yasası ve FCC düzenlemeleriyle uyumlu olarak hangi spektrum aralığının hangi amaçlar için kullanılacağına açıklık getirmektedir.

Kamuoyu ile paylaşılan doküman ve ekleri FCC'nin şeffaflık ve ilgili tüm taraflardan görüş alma politikasının bir sonucudur. İlerleyen haftalar ve aylarda kamuoyunun bu bilgileri kullanarak çeşitli analizler yapması beklenmekte olup bu analizlerden gelecek geri bildirimler FCC için büyük değer taşımaktadır. Bunun temel sebebi geri bildirimlerin FCC bünyesinde çalışmakta olan mühendisler ve ihale tasarımı uzmanlarının ne kadar iyi çalıştıklarını gösterecek iyi bir gösterge olmasıdır. Dokümanla birlikte sunulan diğer materyaller ihale usulünün nasıl olacağı, frekans kanallarının nasıl tahsis edileceği, yeniden yapılandırma kullanılacak formülasyonlar ve algoritmalar gibi destekleyici unsurları içermektedir.

FCC söz konusu analizlerde belli varsayımların yapıldığını çünkü bu tür varsayımlar olmazsa kamuoyuyla paylaşılan verilerin anlamlı ve karşılaştırılabilir olmayacağını belirtmekte olup bu varsayımların komisyonun nihai varsayımları olmadığını ve nihai karar öncesinde değişebileceğinin altını çizmektedir.

FCC yeniden yapılandırmanın karmaşık ve zor bir konu olduğunu kabul etmekte olup, konuyla ilgili tarafların paylaşımına açılan doküman ve eklerini anlamak için zaman ihtiyacı olacağının farkındadır. Bu zorlukları kolaylaştırmak için konuyla ilgili sürekli olarak güncellenen ve detaylı bir şekilde hazırlanmış olan bir rehberi de kamuoyu ile paylaşmaktadır.

İlgili tarafların geribildirimleri çok önemli olduğundan FCC sağlanacak katkıların mümkün olduğunca tutarlı, açık ve anlaşılabilir olmasını, mevcut durumdan farklı öneriler getiren tekliflerin mutlaka gerekçeleriyle birlikte sunulmasını ve ihale süreci gerçekleşene kadar tüm tarafların kesintisiz iletişim içerisinde olmasını talep etmektedir.⁶

⁶ Konuya ilişkin detaylı bilgiye <http://www.fcc.gov/blog/fcc-releases-new-incentive-auction-repacking-information> linkinden ulaşılabilir.

KORE

1. Ulusal Wi-Fi Hizmeti

Güney Kore Bilim, Bilgi ve İletişim Teknolojisi ve Gelecek Planlama Bakanlığının kamuya ücretsiz kablosuz genişbant hizmetini (Wi-Fi) ulusal bazda genişletmeyi planladığı haberi basında yer almıştır. Bakanlığın 2017'ye kadar 12.000 noktada kamuya ücretsiz Wi-Fi hizmeti sunmayı amaçladığı anlaşılmaktadır. Nihayetinde Bakanlık 2015 yılına kadar halk sağlık merkezi, toplum merkezi ve sosyal yardım kurumlarının yer aldığı 6.000 merkezde kamuya ücretsiz Wi-Fi altyapısı kurulacağını doğrulamıştır⁷.

⁷ Daha detaylı bilgiye <http://www.telegeography.com/products/commsupdate/articles/2013/07/15/south-korea-to-extend-free-wi-fi-service-nationwide/> linkinden erişilebilmektedir.

2. ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER

BEREC

Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyicileri Grubu BEREC 2010 yılının Ocak ayında aktivitelerine başlamış ve 2011 yılı içerisinde Avrupa Düzenleyiciler Grubu'nun yerini alarak tamamen fonksiyonel hale gelmiştir. BEREC'in başlıca görevleri;

- Düzenleyici kurumlar arasında ortak yaklaşımları belirlemek, en iyi uygulamaları öne çıkarmak ve AB düzenleyici çerçevesinin uygulanmasına yönelik rehberler oluşturmak,
- Talep eden düzenleyici kurumlara yardımcı olmak,
- Spesifik düzenleyici konulara ilişkin Komisyon'un taslak kararları, tavsiyeleri ve rehberlerine görüş oluşturmak

olarak sıralanabilir.

1. Estonya Fiziksel Şebeke Altyapısına Erişim (Pazar 4) ve Toptan Genişbant Erişim (Pazar 5) Pazarlarına İlişkin BEREC Görüşleri

Avrupa Komisyonu 13 Mayıs 2013 tarihinde Estonya Düzenleyici Kurumu ECA'dan 4 ve 5 No'lu pazarlara ilişkin bir bildirim almıştır. Söz konusu pazarlarda ECA yukarıdan aşağıya tarihsel maliyetler – tam dağıtılmış maliyetler metodolojisiyle bakır ve fibere erişim ile toptan genişbant erişim ücretlerinin hesaplanmasını öngörmüştür.

13 Haziran 2013'te Komisyon ECA'ya konuya ilişkin endişelerini bildiren bir mektup göndererek Çerçeve Direktif'in 7a maddesi kapsamında soruşturma açmıştır. Komisyon, ECA tarafından önerilen maliyet metodolojisinin seçimine ilişkin yeterli destekleyici kanıt olmadığını ifade etmiştir.

Konuya ilişkin BEREC değerlendirmesinde Komisyon tarafından ortaya konulan endişelere katıldığı belirtilmektedir. Buna göre BEREC, ECA'ya, EPG kararına ilaveler yapmak suretiyle bu maliyet metodolojisini neden tercih ettiğine dair Estonya pazarının spesifik durumunu da göz önüne alarak bir takım açıklamalar ve kanıtlar ortaya koymasını önermektedir.⁸

OECD

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü OECD, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra kalkınma ve yardımlaşma amacıyla kurulmuş bir ekonomik işbirliği örgütüdür. Hâlihazırda ülkemizin de üyesi olduğu OECD'nin 34 üyesinin büyük çoğunluğu gelişmiş ve serbest piyasa kapitalizmini benimsemiştir. Esas olarak OECD üye ülkelerden topladığı verileri analiz ederek üyelerinin ekonomik durumunu izlemekte ve ekonomik alanda politika önerilerinde bulunmaktadır. Bu çerçevede, düzenleyici reform, bilim ve teknoloji, internet, rekabet gibi konular OECD'nin ilgilendiği alanlar arasında yer almaktadır.

1. OECD Communications Outlook 2013 Raporu

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü OECD, OECD Communications Outlook 2013 adlı raporunu yayımlamıştır⁹. Rapor OECD üyesi ülkelerdeki elektronik haberleşme sektöründeki gelişmeleri ayrıntılı olarak ele almaktadır.

Raporda veri trafiğinin çoğu OECD üyesi ülkede hızla büyüdüğü ve işletmeciler açısından önemli bir gelir kaynağı haline gelmeye başladığı ifade edilmekte olup, internet sektörünün büyümeye devam etmekle birlikte büyüme hızının azalmaya başladığının altı çizilmektedir.

⁸ Konuya ilişkin detaylı bilgilere

http://bereg.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/bereg/opinions/?doc=1373 adresinden ulaşılabilir.

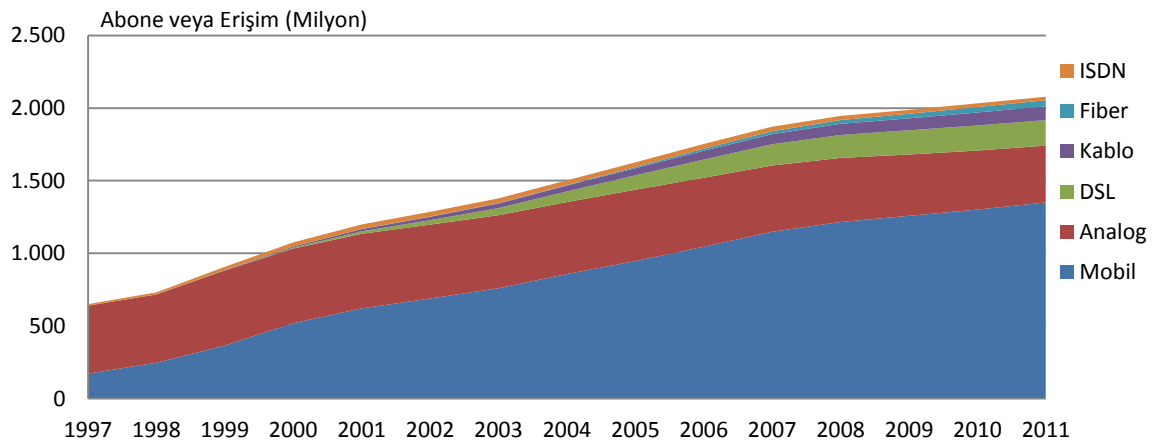
⁹ <http://www.oecd.org/internet/broadband/communications-outlook.htm>. linkinden rapora erişilebilmektedir.

Raporda telekomünikasyon piyasasında rekabetin sağlıklı bir şekilde gelişebilmesi için düzenleyici kurumların rolünün önemine vurgu yapılmaktadır. Bu çerçevede, mobil iletişim kapsamında spektrumun etkin kullanılmasını teminen spektrum planlamasının, IP adreslerinin ve diğer numaralandırma kaynaklarına potansiyel işletmecilerce erişimin piyasaya giriş ve rekabetin artırılması açısından dikkat edilmesinin önemli olduğu ifade edilmektedir. Ayrıca, düzenleyici kurumların ya da evrensel hizmetin finansmanı amacıyla olsa da sektör üzerine getirilen her vergi veya idari ücretin hem tüketicilerin refahını düşürdüğü hem de sektörün kendisine zarar verdiği olgusu dillendirilmektedir.

Rapor kapsamındaki bazı önemli göstergelere aşağıda yer verilmiştir:

- OECD genelindeki erişim hattı sayısı 2,066 milyar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu rakam %166'lık bir penetrasyon oranına karşılık gelmektedir. Toplam erişim hatlarının %65,4'ünü mobil telefon abonelikleri oluşturmaktadır. Diğer taraftan sabit telefon abonelik sayısı ise OECD genelinde azalmaya devam etmektedir. Fiber genişbant abonelik sayısı ise 2009 ve 2011 yılları arasında çift haneli oranda (%16,61) artmıştır.

Şekil 3: OECD Ülkelerinde Erişim Hattı Sayısı Artışı, 1997-2011

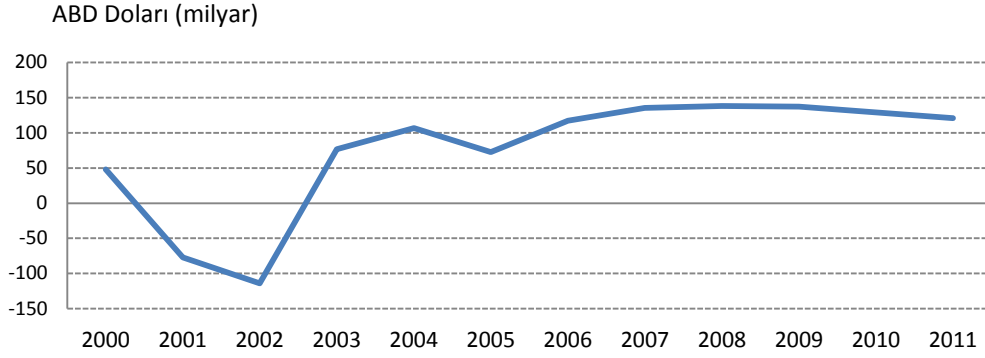

Kaynak: OECD

- Küresel ekonomik krizin şirket gelirleri üzerinde negatif etkisi 2011 yılında da sürmüştür. Aşağıdaki şekilde dünya genelinde faaliyet gösteren en büyük 100

elektronik haberleşme şirketinin net satış gelirlerinde değişim görülmektedir. Açıkça görüldüğü üzere 2008 yılından beri toplam net satış gelirlerinde belirgin bir durgunluk mevcuttur. 2008 yılında 138,45 trilyon ABD doları olarak gerçekleşen net satışlar 2011 yılı sonunda düşme eğilimini sürdürerek 121,06 trilyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

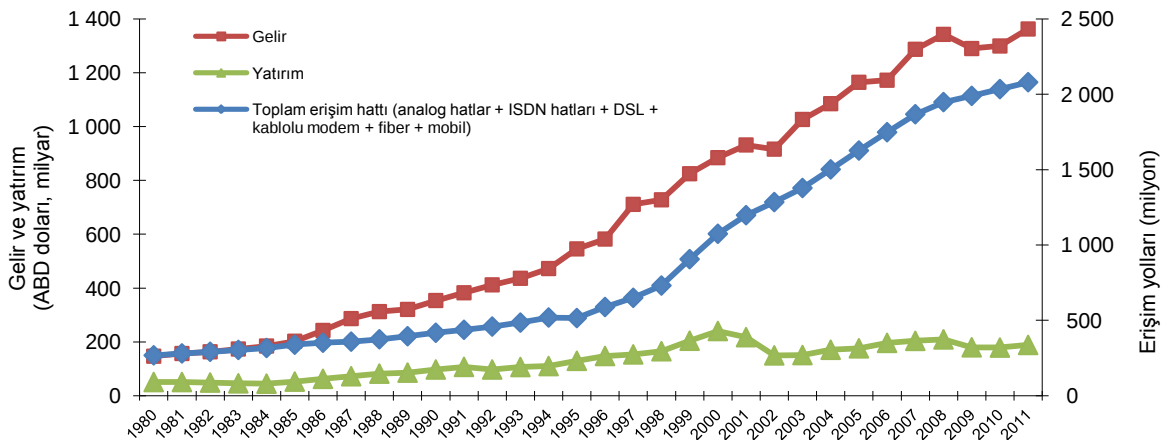
Şekil 4: Dünya Çapında En Büyük 100 Firma İçin İletişim Net Gelirleri, 2000-2011

Kaynak: OECD

- Toplam sektör gelirlerinde ise ekonomik krizin olumsuz etkisi 2011 yılında telafi edilerek 1,363 trilyon ABD dolarına ulaşmış ve 2008 yılındaki seviyesinin üzerine çıkmıştır. Ancak toplam yatırım rakamları 2008 yılını seviyesine ulaşamamış ve 2011 yılında 189 milyar ABD doları düzeyinde kalmıştır.

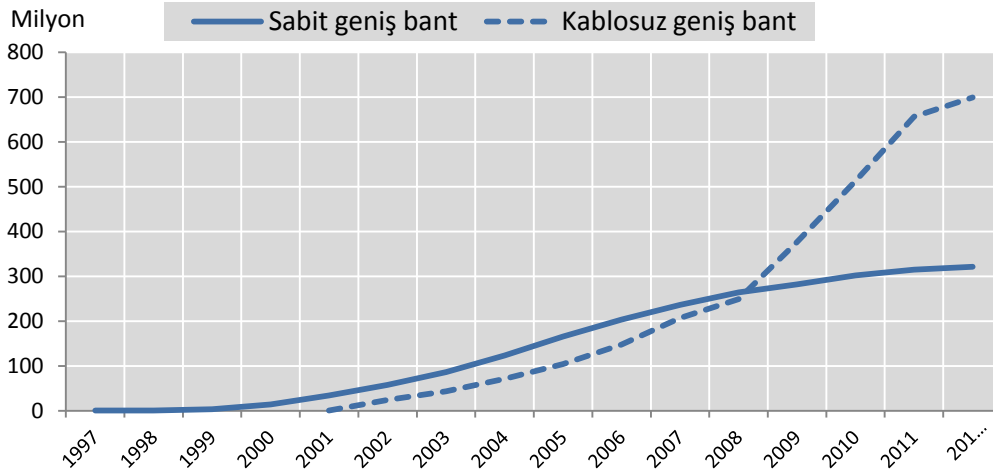
Şekil 5: Abone, Gelir ve Yatırımdaki Büyüme, 1980 - 2011

Kaynak: OECD

- Ayrıca OECD üyesi ülkelerde kablosuz genişbant abone sayısı 2008 yılında sabit genişbant abone sayısını aşmış ve 2011 yılında 700 milyona erişmiştir. Diğer taraftan sabit genişbant abone sayısı ise daha düşük bir eğimle artışını düzenli olarak sürdürmüş ve 2011 yılı sonunda 314,8 milyona ulaşmıştır.

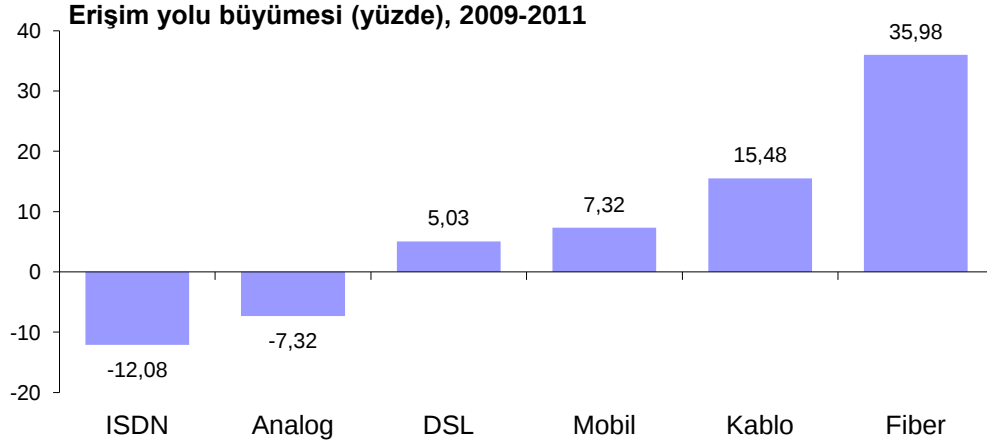
Şekil 6: OECD Ülkelerindeki Kablosuz ve Sabit Genişbant Aboneliği

Kaynak: OECD

- 2009 ve 2011 yılları arasında teknoloji bazında elektronik haberleşme erişim çeşitlerindeki artışın yüzdelerine bakıldığında fiber erişimin %35,98, Kablo TV erişiminin %15,48, mobil erişimin %7,32 ve DSL erişim yönteminin %5,03 arttığı aşağıdaki şekilden görülmektedir. Diğer taraftan aynı dönem içerisinde analog hatlarla erişim %7,32 ve ISDN hatlarıyla erişim %12,08 düşmüştür.

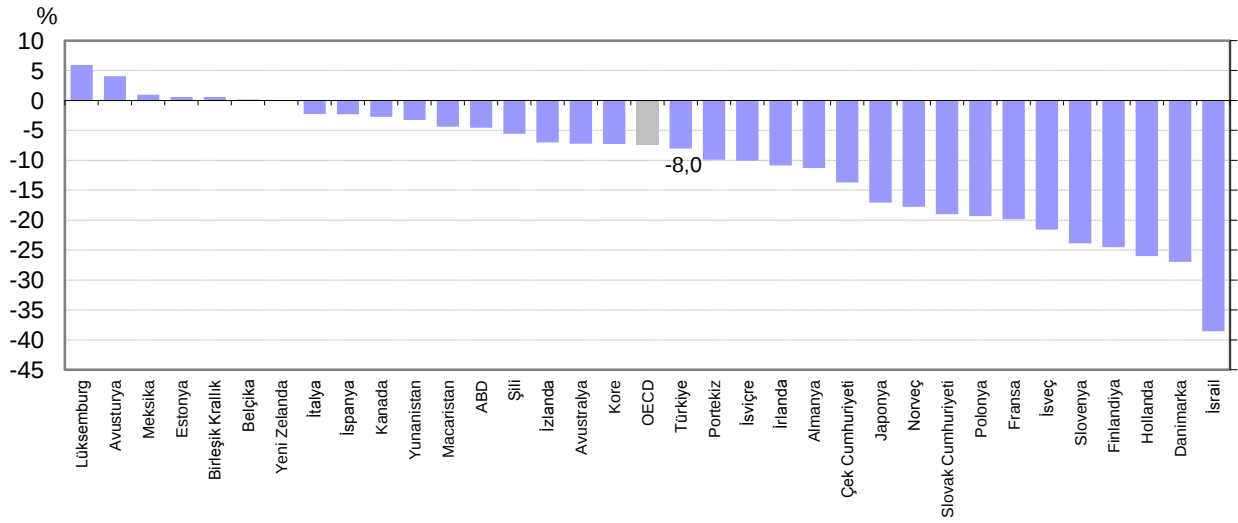
Şekil 7: Teknolojiye Göre Haberleşme Erişim Yollarındaki Yüzde Değişim, 2009-2011

Kaynak: OECD

- Analog ve ISDN hatlardaki değişim ülke bazında incelendiğinde Lüksemburg ve Avusturya gibi altı ülke haricinde ciddi bir düşüş görülmektedir. Bu düşüş Türkiye’de OECD ortalamasına yakın olup %8’i bulmaktadır.

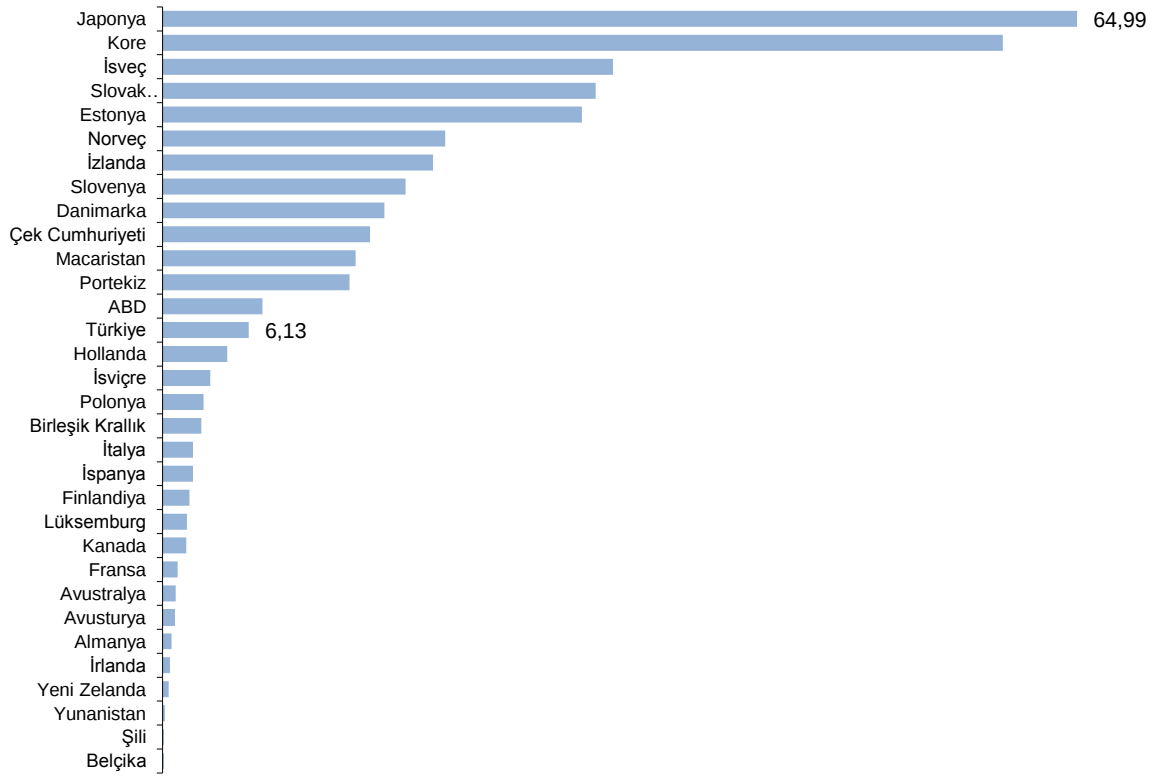
Şekil 8: 2009-11 Arasında Sabit Telefon Erişim Yollarındaki (Analog + ISDN Hatlar) Net İlaveler

Kaynak: OECD

- Aşağıdaki şekilde 2012 yılı Haziran ayı itibarıyla toplam genişbant erişim sayısı içinde fiber sayısının oranı yüzde olarak verilmektedir. Görüldüğü üzere Türkiye %6,3'lük rakamla orta sınırlarda yer almaktadır. Japonya ise %64,99'luk oranla OECD ülkeleri arasında başı çekmektedir.

Şekil 9: Toplam Genişbant Aboneliklerindeki Fiber Bağlantı Oranı (%)

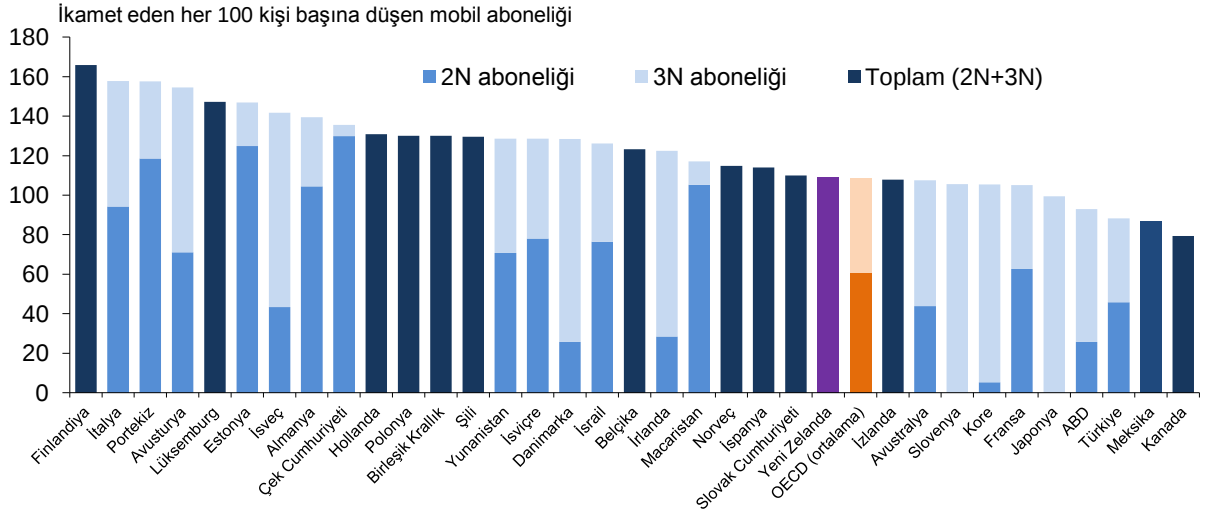

Kaynak: OECD

- OECD üyesi ülkeler arasında hücresel mobil telefon abonelik sayısı penetrasyonu 2011 yılı sonu itibarıyla karşılaştırıldığında 2N mobil telefon aboneliği penetrasyonu OECD genelinde ortalama %48 iken Türkiye’de %42, 3N mobil

telefon aboneliği penetrasyonu OECD genelinde ortalama %60,8 iken Türkiye’de %45,9 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye, toplam mobil telefon aboneliği penetrasyonunda Meksika ve Kanada’nın üzerinde sondan üçüncü sırada yer almaktadır.

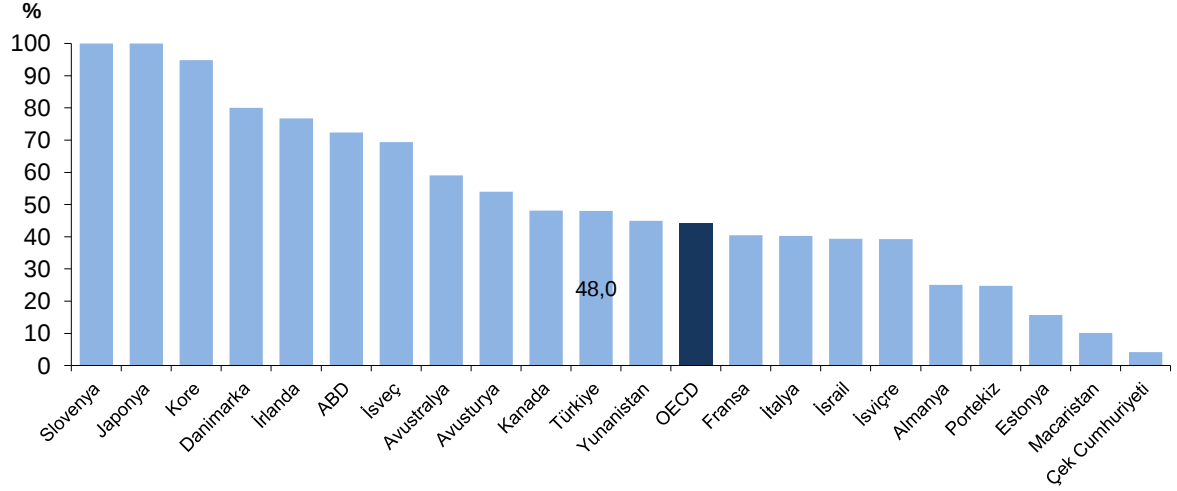
Şekil 10: 100 Kişi Başına Düşen Hücresel Mobil Telefon Abonelik Sayısı, 2011, 2N Ve 3N

Kaynak: OECD

- Aşağıdaki şekilde 2011 yılı sonu itibarıyla OECD üyesi ülkelerde 3N mobil telefon abone sayısının toplam mobil abone sayısına oranı görülmektedir. Bu oran Slovenya ve Japonya için %100 iken ülkemizde %48’e erişmiş durumdadır. Bununla birlikte, bu gösterge için Türkiye değeri OECD ortalamasının üzerinde yer almaktadır.

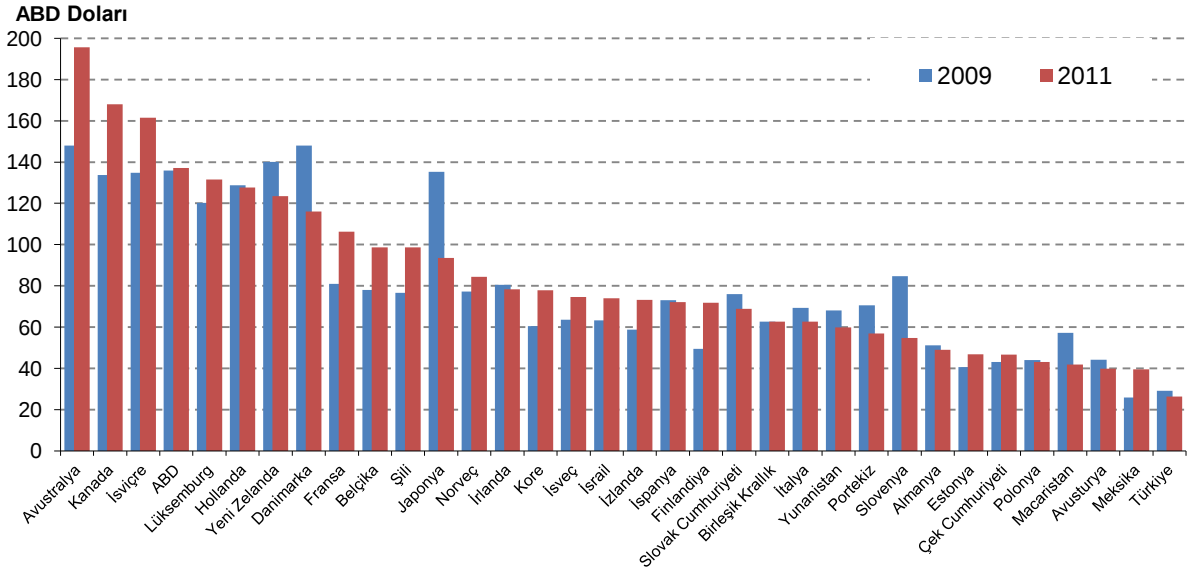
Şekil 11: 3N Abonelerinin Toplamdaki Abone Sayısına Göre Yüzdesi, 2011

Kaynak:OECD

- Aşağıda yer alan şekilde 2009 ve 2011 yılları için erişim hattı başına yapılan telekomünikasyon yatırımı değerleri ülke bazında yer almaktadır. Açıkça görüldüğü üzere erişim hattı başına yapılan yatırım miktarı açısından ülkemiz OECD üyesi ülkeler arasında son sırada yer almaktadır.

Şekil 12: Her Bir Erişim Hattı İçin Yapılan Kamu Telekomünikasyon Yatırımı

Kaynak: OECD

2. Mobil Cihaz Kampanyaları

OECD’de Temmuz 2013 başında işletmeciler tarafından mobil telefon hizmetiyle birlikte sunulan ‘ucuz’ veya ‘bedava’ telefon cihazlarının gerçekte tüketiciler açısından avantajlı olup olmadığını sorgulayan bir çalışma makalesi yayımlanmıştır¹⁰. Bazı ülkelerde mobil telefon işletmecileri yıllardır mobil terminal cihazları ‘ucuz’ veya ‘bedava’ reklam sloganlarıyla taahhütlü sözleşmeler kapsamında potansiyel abonelere teklif etmektedir. Makaleye göre bu pazarlama stratejisi özellikle akıllı telefonlar örneğinde bazı ülkelerde oldukça başarılı olmuştur. Makale bu stratejiyi cep telefonu sübvansiyonu olarak değil bir paket halinde hizmet satımı (bundling) olarak tanımlamaktadır. Paket halinde mal ve hizmet satımı ticari hayatta firmaların yaygın olarak başvurduğu bir yöntem olup, bazı hallerde fiyat ayrımcılığı yaparak normal kârın üzerinde bir kâr elde etmenin de aracı olmaktadır. Makalede bu pazarlama stratejisi OECD üyesi 12 ülkeyi kapsayacak şekilde incelenmiştir. İnceleme sonucunda yazarlar telefon hizmeti ile sonlandırma cihazlarının yani telefonların hem ayrı ayrı satıldığı hem de paket halinde satıldığı ülkelerde (örneğin ABD ve Fransa’da) tüketicilerin paket halinde alımı tercih etmeleri durumunda telefonların ortalama olarak 10 ila 20 ABD doları arasında daha pahalıya geldiği bulgusuna ulaşmışlardır. Daha açık bir ifadeyle, taahhütlü sözleşme yoluyla hizmet ile cihazın satışının birbirine bağlanması yoluyla firmalar kârlarını artırmışlardır.

GSMA

GSMA (GSM Association – GSM Birliği) 220’nin üzerinde ülkeden 800 mobil işletmeciye ilaveten mobil ekosisteminde yer alan terminal cihazı üreticileri, yazılım şirketleri, teçhizat sağlayıcıları ve internet şirketleri ile finansal hizmetler, sağlık, medya, ulaştırma gibi sektörlerde faaliyet gösteren 230’un üzerindeki şirket ve kuruluşu bir araya getiren bir sivil toplum kuruluşudur.

1. mSchools Programı

¹⁰ Makaleye http://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/mobile-handset-acquisition-models_5k43n203mlbr-en linkinden ulaşılabilir.

GSMA; Mobil Dünya Başkenti Barselona'nın m-eğitim inisiyatifi olan "mSchools" programına ortak olarak katılacağını açıklamıştır. Program, bugünün dijital dünyasında eğitim ve istihdamın geliştirilmesini, okulu terk etme oranlarının düşürülmesini ve okullarda öğrenci düzeyinin artırılmasını amaçlamakta olup bu yılın başlarında GSMA ve kamu otoritesi tarafından yapılan başarılı bir pilot program üzerine inşa edilmiştir.

GSMA Genel Müdürü Anne Bouverot; küresel ekonomik krizin ve dijital çağ öncesi için kurulmuş olan eğitim sistemlerinin eğitime olan etkileri tartışılırken, eğitimcilerin öğrencilere çok daha "az" ile daha "fazlasını" sunmalarının istendiğini ifade etmiştir. Mobil teknoloji ve hizmetlerin bu dinamiği değiştirmek için yardımcı olabileceğini belirten Bouverot mobilin güncel eğitim materyallerine erişimi sağladığını, işbirliğini geliştirdiğini, eğitim başarısını artırdığını ve öğrenci bağlılığını artırdığını ifade etmiştir.

Program kapsamında;

- Bir App Eğitim Kursu, uygulama tasarımı ve prototip geliştirme konusunda öğrencilere liselerde sunulacak bir seçmeli bilgisayar bilimi dersi,
- Girişimcilere ve m-eğitime yardımcı olmak için tasarlanmış girişimcilik desteği,
- Yenilikçi öğretmen ve öğrencilerin m-eğitim projelerinin ödüllendirilmesini amaçlayan Mobil Eğitim Ödülleri,
- Öğrencilerin kendi okullarından bir kilometre mesafede olan tarihi noktalarla ilgili içerik oluşturmaları veya düzenlemelerini sağlayan bir coğrafi konumlandırma uygulaması geliştirilmesi için bir pilot program olan Mobil Tarihi Harita

yer almaktadır.

MSchools girişimini desteklemek için GSMA, 2018'e kadar yılda 500.000 avro katkıda bulunacak olup programa Telefonica, Vodafone ve Orange da ayrıca destek verecektir.